

straffet efter straffelovens § 196, eller straffet efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, hvor bøden har været på mindst kr. 10.000.

Efter straffelovens § 196, stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund, eller den, der opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare herfor. Ifølge straffelovens § 196, stk. 2, straffes med fængsel indtil 6 år den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter. Efter retsplejelovens § 997, stk. 3, kan der idømmes tvangsbøder.

3.2. Sanktionsfastsættelse

Udmålingskriterierne ved fastsættelse af sanktioner for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven følger normalt af straffelovens 10. kapitel. Heraf fremgår, at der skal tages hensyn til overtrædelsens grovhed, persons forhold m.v. Det skal endvidere ved strafudmålingen altid – også, hvor der foretages konfiskation – tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene tilsigtet.

På miljøbeskyttelsesområdet skal det ved udmåling af sanktionen særligt tillægges vægt, om der ved overtrædelsen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor. Ved bødefastsættelsen har mængde og farligheden af det ulovligt udledte forurenende stof, evt. suppleret med oplysninger om udgiften ved rensning efter udledning, tillige betydning.

Det er en skærpende omstændighed, hvis miljøet har taget skade eller været udsat for fare herfor, eller hvis overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, jf. også miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2. Andre skærpende omstændigheder er forsættelige forhold, gentagelse eller manglende efterkommelse af påbud eller indskærpelser.

Formildende omstændigheder kan medføre en nedsettelse af straffen. Dette kan f.eks. være tilfælde, hvor gerningsmanden har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, han har forvoldt. Andre eksempler på formildende omstændigheder er gerningsmandens personlige og økonomiske forhold og hvis der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelsen af den sædvanlige straf er unødvendig.

4. Miljøministeriets overvejelser

Der er efter regeringens opfattelse i dag en række tilfælde, særligt i de mindre alvorlige sager om overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, hvor den bødestraf, der udmåles, ikke afspejler den alvor, hvormed samfundet bør se på overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Dette gælder både i sager om privates og erhvervsdrivendes overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

Regeringen finder, at der ved bødeudmåling skal tages hensyn til miljøbeskyttelseslovens formål. Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 1 er lovens formål, at medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Med loven tilsikres særligt 1) at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper, 2) at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker, 3) at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer, 4) at fremme anvendelse af renere teknologi og 5) at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse.

Ved en gennemgang af en række bødeforelæg og utrykte domme i perioden fra 2002 og frem til i dag og samtlige trykte domme vedrørende overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven kan det konstateres, at bøderne varierer selv i forholdsvis ensartede sager. Når der i det følgende refereres til den foreliggende praksis forstås herved den ovenfor nævnte gennemgang.

Regeringen vurderer, at det nuværende bødeniveau i de mindre alvorlige sager generelt er for lavt, når der tages hensyn til de miljømæssige konsekvenser, der kan være forbundet med at overtræde reglerne. Den præventive effekt af bøder på nogle få tusinde kroner for overtrædelser, der begås i erhvervslivet, er meget begrænset. Bøderne ses ikke altid at afspejle den økonomiske fordel, som lovovertrædelsen kan have medført. Det nuværende bødeniveau giver således ofte intet eller højst et meget begrænset økonomisk incitament for at overholde reglerne.

Bødestørrelserne synes endvidere ikke at være fulgt med prisudviklingen og bødeudviklingen på andre områder. Der er derfor efter regeringens opfattelse behov for en generel skærpelse af bødeniveauet i de mindre alvorlige sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven.

Ved udmålingen af en straf for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven bør det efter regeringens opfattelse, i højere grad end det i dag synes at være tilfældet,